

Thái Bình

Chủ nhật

SỐ 815
Chủ nhật
Ngày 13 - 8 - 2023

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

TỪ NGHỀ GÀU GIAI ĐẾN THÊU REN MINH LĂNG

(Xem trang 4)

Trang 3

Trang 5

Kỳ vọng những vấn đề sau chất vấn sẽ được giải quyết triệt để

BÀI 6: TẬP TRUNG GIẢI QUYẾT TỐT NHỮNG VẤN ĐỀ CỬ TRI KIẾN NGHỊ THUỘC LĨNH VỰC LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI

■ MẠNH CƯỜNG - THU HIỀN

Tại kỳ họp thứ sáu, HĐND tỉnh khóa XVII, các đại biểu HĐND tỉnh đã chất vấn đồng chí Phí Ngọc Thành, Tỉnh ủy viên, Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội về giải pháp hạn chế tình trạng đuối nước ở trẻ em trong dịp hè; kết quả thực hiện những nhiệm vụ, giải pháp về cải cách hành chính và phát triển đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội (BHXH); công tác đào tạo nghề cho người lao động đáp ứng nhu cầu nhân lực chất lượng cao của tỉnh. Đồng chí Giám đốc Sở đã trả lời từng vấn đề và đưa ra nhiều giải pháp cụ thể khắc phục khó khăn, tồn tại, hạn chế lĩnh vực ngành mình quản lý.

Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên huyện Đông Hưng không ngừng nâng cao chất lượng dạy nghề cho học sinh.

Triển khai để án dạy bơi cho học sinh

Đồng chí Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho biết: Tỉnh ủy, UBND tỉnh luôn tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt công tác phòng, chống tai nạn thương tích, đuối nước cho trẻ em trên địa bàn tỉnh. Cùng với đẩy mạnh truyền thông, giáo dục nâng cao nhận thức cho học sinh, gia đình, nhà trường và cộng đồng, 6 tháng đầu năm 2023, các cấp, ngành, địa phương đã tập huấn cho gần 1.500 cán bộ, công tác viên, đoàn viên phụ trách đoàn, đội, cha mẹ, người chăm sóc trẻ về phòng, chống xâm hại, bạo lực trẻ em, phòng, chống tai nạn thương tích, phòng, chống đuối nước... vì vậy đã từng bước hạn chế số trẻ em bị tử vong do đuối nước. Tuy nhiên, thời gian gần đây các vụ đuối nước gây tử vong cho trẻ em vẫn còn xảy ra: năm 2021 có 30 trẻ, năm 2022 có 19 trẻ, 6 tháng đầu năm 2023 có 5 trẻ (so với cùng kỳ năm 2022 giảm 6 trẻ em). Nguyên nhân là do trẻ em thường không xác định được mức độ nguy hiểm của môi trường, hoàn cảnh, chưa được hướng dẫn kiến thức, kỹ năng phòng tránh hoặc xử lý các tình huống tai nạn thương tích, nhất là đuối nước. Môi trường sống tự nhiên tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây tai nạn thương tích nhưng một số trẻ chưa được gia đình, nhà trường, cộng đồng hướng dẫn kiến thức, kỹ năng phòng tránh hoặc xử lý các tình huống tai nạn thương tích, nhất là đuối nước...

Để giảm thiểu số trẻ em bị tai nạn đuối nước, thời gian tới, ngành lao động - thương binh và xã hội tiếp tục phối hợp

làm tốt công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, đặc biệt là trách nhiệm của gia đình, tổ dân phố, thôn làng chung tay thực hiện biện pháp phòng, chống đuối nước đối với trẻ em. Hướng dẫn cách phòng ngừa rủi ro, nhận biết các yếu tố rủi ro có thể xảy ra và biện pháp phòng ngừa cho các bậc cha mẹ, nhà trường, khu dân cư để họ thường xuyên quan tâm giám sát trẻ em, nhất là vào mùa hè, thời tiết nắng nóng và vào mùa mưa bão; chủ động đưa trẻ em đi học bơi, học kỹ năng an toàn trong môi trường nước. Quan tâm hỗ trợ, đầu tư trang bị cơ sở vật chất để dạy bơi cho trẻ em; đào tạo, tập huấn nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên dạy bơi, dạy kỹ năng an toàn trong môi trường nước. Tiếp tục triển khai để án dạy bơi phòng, chống đuối nước cho học sinh tiểu học, THCS trên địa bàn tỉnh. Các địa phương kiểm tra, rà soát, phát hiện các điểm nguy cơ gây đuối nước cho trẻ em trên địa bàn để có các giải pháp cảnh báo nhằm bảo đảm phòng, chống tai nạn thương tích, đuối nước cho trẻ em. Huy động sự tham gia của các đoàn thể và người dân trong việc phát hiện, giám sát, cảnh giới các khu vực, phương tiện, thiết bị có nguy cơ gây tai nạn, thương tích cho trẻ em. Phối hợp thực hiện thanh tra, kiểm tra liên ngành đối với các đơn vị, địa phương có bể bơi được cấp phép trên địa bàn tỉnh, các cơ sở kinh doanh có hoạt động vui chơi, giải trí dưới nước, các đơn vị có bể bơi hoặc lắp các bể bơi di động để bảo đảm an toàn cho trẻ em. Ngành giáo dục và đào tạo, đoàn thanh niên các cấp chỉ đạo thực

hiện tốt công tác quản lý trẻ em trong dịp nghỉ hè; tổ chức nhiều chương trình nhằm tạo sân chơi bổ ích, an toàn cho các em, giúp các em rèn luyện kỹ năng, thể lực và trí tuệ.

Phấn đấu đến năm 2025 có 45% lao động trong độ tuổi tham gia BHXH

Đồng chí Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội thông tin: Đến ngày 30/6, toàn tỉnh có 278.741 người trong độ tuổi tham gia BHXH. Tỷ lệ lực lượng lao động trong độ tuổi tham gia BHXH đạt 26,2%. Riêng tỷ lệ người tham gia BHXH tự nguyện đã vượt mục tiêu đề ra, còn các mục tiêu khác đang phấn đấu thực hiện. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh còn trên 2.000 đơn vị, doanh nghiệp, người sử dụng lao động nợ đóng BHXH với số tiền 216,3 tỷ đồng. Các cấp, các ngành đã tích cực phối hợp kiểm tra, đôn đốc các đơn vị chậm đóng, nợ đóng thực hiện đầy đủ quy định trách nhiệm về BHXH, tuy nhiên kết quả khắc phục chưa đạt yêu cầu.

Để khắc phục tình trạng trên, thời gian tới, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tiếp tục phối hợp với các sở, ngành tham mưu Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nghiêm các văn bản của trung ương, của tỉnh, đưa chỉ tiêu, mục tiêu cụ thể về công tác BHXH vào chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị. Đổi mới và đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến chính sách, pháp luật về BHXH dưới nhiều hình thức. Người lao động cần thay đổi, nâng cao

nhận thức về quyền và lợi ích của bản thân, gia đình khi tham gia BHXH. Tăng cường quản lý nhà nước, công tác phối hợp trong lĩnh vực BHXH; thường xuyên thanh tra, kiểm tra, giám sát thực hiện về BHXH bảo đảm công khai, minh bạch, khắc phục tình trạng nợ đọng, trốn đóng BHXH. Tiếp tục rà soát, đề xuất, kiến nghị sửa đổi, bổ sung hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật về BHXH. Đẩy mạnh cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, đơn giản hóa các hồ sơ thủ tục, tiến tới sử dụng giao dịch điện tử giữa cá nhân, doanh nghiệp và cơ quan nhà nước trong việc thực hiện chính sách và giải quyết chế độ BHXH, bảo hiểm y tế...

Chú trọng đào tạo nguồn lao động chất lượng cao

Thông tin về công tác đào tạo nghề cho người lao động, đồng chí Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho biết: Toàn tỉnh hiện có 25 cơ sở giáo dục nghề nghiệp, ngoài ra còn có các cơ sở khác tham gia đào tạo nghề cho người lao động; giai đoạn 2016 - 2022 có 95.446 lượt người được đào tạo nghề. Tỷ lệ học sinh, sinh viên có việc làm sau đào tạo bình quân đạt 75%. Giáo dục nghề nghiệp đã từng bước chuyển đổi theo nhu cầu của thị trường lao động gắn với chương trình giải quyết việc làm, giảm nghèo và mục tiêu xã hội khác. Tuy nhiên, trên thực tế quy mô đào tạo của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp chưa đáp ứng yêu cầu về số lượng, chất lượng nhân lực của tỉnh; nhận thức về giáo dục nghề nghiệp của người lao động chưa đầy đủ, tâm lý trọng bằng cấp còn phổ biến...

Vì vậy, để tăng cường công tác đào tạo nghề nhằm kịp thời đáp ứng nhu cầu nhân lực chất lượng cao phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, thời gian tới, Sở sẽ tham mưu xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ học nghề thuộc danh mục nghề khuyến khích đào tạo và chương trình chất lượng cao, hỗ trợ học phí học văn hóa cho học sinh tốt nghiệp THCS học tiếp lên trình độ trung cấp, xây dựng cơ chế đặt hàng đào tạo. Hỗ trợ các trường trung cấp, cao đẳng tổ chức đào tạo theo chương trình chất lượng cao của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; hỗ trợ đào tạo cán bộ quản lý, nhà giáo giáo dục nghề nghiệp; đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị giảng dạy, xây dựng chương trình, giáo trình đào tạo. Rà soát quy hoạch cơ sở giáo dục nghề nghiệp, cơ sở nào không đào tạo, không đủ điều kiện tiếp tục hoạt động thì thu hồi giấy phép. Chỉ đạo các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên địa bàn tỉnh đẩy mạnh công tác tuyển sinh, nâng cao chất lượng đào tạo nghề, chủ động liên kết đào tạo với các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trong và ngoài tỉnh đào tạo các trình độ trung cấp, cao đẳng, đặc biệt là các nghề các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên địa bàn tỉnh chưa có đủ điều kiện trang thiết bị tổ chức đào tạo. Phối hợp với các đơn vị liên quan xây dựng chương trình phối hợp công tác phân luồng học sinh THCS, THPT vào giáo dục nghề nghiệp nhằm tăng tỷ lệ học sinh tham gia học nghề, tạo nguồn lao động có chất lượng cung ứng cho các doanh nghiệp trong giai đoạn tới. Khuyến khích xã hội hóa, tạo điều kiện để các tổ chức, cá nhân vào đầu tư mở các cơ sở đào tạo nghề cho người lao động. Tăng cường hợp tác giữa cơ sở giáo dục nghề nghiệp với doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh doanh và thị trường lao động đào tạo theo địa chỉ, theo đơn đặt hàng của doanh nghiệp. Xây dựng sàn giao dịch điện tử để kết nối cung - cầu lao động, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp tuyển dụng lao động, hiện đang kết nối với các tỉnh để lao động của các tỉnh lân cận làm việc cho các doanh nghiệp của tỉnh...

(còn nữa)

Hiệu quả TỪ CHUYÊN CANH RAU MUỐNG

■ LƯU NGÂN

Rau muống là loại rau dễ trồng, nhu cầu tiêu thụ cao, do đó thời gian qua, nhiều nông dân xã Quỳnh Hội (Quỳnh Phụ) đã chuyển đổi cơ cấu cây trồng, chuyên canh trồng rau muống mang lại thu nhập khá.

Cánh đồng thôn Lương Mỹ trước đây chuyên canh lúa hoặc xen canh lúa - ớt, rau màu các loại. Tuy nhiên, hiệu quả kinh tế không cao do thị trường tiêu thụ không ổn định nên nhiều hộ chuyển đổi sang trồng rau muống. Từ một vài hộ, đến nay thôn Lương Mỹ có trên 200 hộ trồng với diện tích khoảng 13ha. 4 sào rau muống là nguồn thu nhập chính của vợ chồng bà Đặng Thị Nụ, thôn Lương Mỹ. Trung bình cứ 15 - 20 ngày bà Nụ thu hoạch một lứa rau, mỗi sào khoảng 1.000 mớ. Bà Nụ cho biết: Rau muống là cây thân mềm, ngắn ngày, dễ trồng, trồng một lần thu hoạch được lâu, lại có thể trồng nhiều lần liên tục trên cùng một chân đất nên không tốn nhiều công chăm sóc. Có lẽ do hợp chất đất nên chỉ có ở Lương Mỹ mới trồng nhiều rau muống và được thương lái, bếp ăn tập thể ưa chuộng bởi rau giòn, ngọt. Cứ chiều mát chúng tôi đi cắt, bó lại, thương lái xuống tận ruộng đếm mớ tính tiền, thu nhập cao hơn nhiều lần cấy lúa.

Ký kết hợp đồng cung ứng rau cho bếp ăn tập thể của một doanh nghiệp trong xã, bà Nguyễn Thị Mận, thôn Lương Mỹ luôn tuân thủ các biện pháp kỹ thuật trồng rau an toàn. Bà Mận cho biết: Nhờ kỹ thuật canh tác cao, rau muống ở Lương Mỹ có

Chuyên canh rau muống mang lại thu nhập từ 8 - 10 triệu đồng/sào/năm.

thể thu hoạch quanh năm, tuy nhiên vào mùa lạnh thời gian sinh trưởng của rau chậm hơn và năng suất ít hơn. Khoảng tháng 10, khi thời tiết se lạnh, chúng tôi sẽ cấy lại 1 sào để làm giống cho vụ sau. Diện tích còn lại sẽ được cấy thay mới vào tháng giêng, tháng hai. Trước khi cấy,

ruộng phải được cày, bừa kỹ như cấy lúa, đồng thời dọn dẹp tàn dư sâu bệnh, cây trồng ở vụ trước bằng vôi bột, sau đó dùng phân chuồng ủ hoai mục bón lót. Rau dùng để cấy được chọn từ những ngọn già, nhiều nhánh; cấy thành từng hàng, sau khoảng 20 ngày được thu hoạch lứa

đầu. Bí quyết với người trồng rau muống ở Lương Mỹ chính là tro từ rơm, rạ. Định kỳ hoặc khi rau muống bị vàng lá, đốm lá, chúng tôi sẽ dùng tro từ rơm, rạ rắc một lượt giúp trị bệnh, cung cấp kali cho cây rau giòn và xanh. Đối với các bệnh khác, chúng tôi sử dụng thuốc bảo vệ thực vật sinh học, tuân thủ đúng thời gian cách ly để bảo đảm rau an toàn cung cấp cho thị trường. Trung bình mỗi sào rau trừ chi phí chúng tôi thu về từ 8 - 10 triệu đồng/năm.

Xã Quỳnh Hội là địa phương chuyên canh rau muống lớn nhất tỉnh với diện tích 15ha, trong đó tập trung chủ yếu tại thôn Lương Mỹ với diện tích 13ha. Để nâng cao thu nhập, tiến tới xây dựng thương hiệu rau muống Quỳnh Hội, Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Quỳnh Hội đã xây dựng mô hình "Phụ nữ Quỳnh Hội sản xuất rau an toàn" thu hút 50 hội viên là những chị em đã có kinh nghiệm trồng rau. Bà Nguyễn Thị Doan, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Quỳnh Hội cho biết: Mô hình này không chỉ giúp hội viên phụ nữ thay đổi tư duy sản xuất theo hướng bền vững mà còn giúp họ tăng thu nhập trên cùng một diện tích. Thời gian tới, chúng tôi sẽ tiếp tục nhân rộng liên kết thành lập các mô hình tổ hợp tác trồng rau màu an toàn, góp phần đưa ra thị trường những sản phẩm rau chất lượng, giúp chị em phụ nữ nâng cao thu nhập theo hướng bền vững.

Diện tích trồng rau muống ở xã Quỳnh Hội (Quỳnh Phụ) khoảng 15ha, trong đó tập trung chủ yếu ở thôn Lương Mỹ.

TỪ NGHỀ GÀU GIAI ĐẾN THÊU REN MINH LĂNG

■ NGUYỄN THANH
(Vũ Quý, Kiến Xương)

Làng Thanh Trai tục gọi làng Giai nằm ở phía Tây Bắc tỉnh Thái Bình, là quê hương của chiếc gầu giai, một nông cụ phổ biến thuở trước ở châu thổ Bắc Bộ, thời xưa thuộc đất Giai - Lạng, là một miền đất cổ có bề dày văn hiến, nổi danh là “đất học, đất nghề”. Thời nay, làng Giai cùng 6 làng: Sứy Hăng, Lại Xá, Trung Nha, Bùi Xá, Phù Lôi, Thanh Nội hợp thành xã Minh Lăng, huyện Vũ Thư, được vinh danh là xã nghề với những làng đa nghề tiêu biểu. Riêng nghề thêu ren đã và đang phát đạt, mang thương hiệu thêu ren Minh Lăng.

Khá nhiều nguồn sử sách cùng truyền thuyết đã lưu danh những nhân vật lịch sử ở làng Giai đã có công mở mang các nghề thủ công ở làng như đan gầu giai, rèn, đúc, mộc, thêu... Theo Từ điển Thái Bình cho biết: Vào thế kỷ XVIII, tướng quân Phạm Sinh là người làng Giai đã sáng chế ra chiếc gầu đan bằng nửa để tát nước đập lửa trong một trận chiến, sau đưa về làng nhân rộng thành nghề và loại gầu này mang tên gọi gầu giai. Phạm Sinh được thờ làm Tổ nghề. Thoạt kỳ thủy, nghề làm gầu giai có xuất xứ từ làng Giai rồi lan truyền ra tứ trấn.

Trong sản xuất nông nghiệp, nước là khâu quan trọng xếp hàng đầu tiên trong các khâu “nước, phân, cày, giống”. Thuở trước, để tát nước vào ruộng, chống hạn, chống úng hoặc tát sông, tát ao... chỉ một số rất ít hộ nông dân khá giả mới đóng được chiếc guồng gỗ, còn lại hầu hết là tát bằng gầu giai và gầu sòng. Khi tát nước đổ ải với số lượng nước nhiều phải dùng gầu giai. Gầu sòng chỉ để tát nước tưới ở những chân ruộng cao. Giữa gầu sòng và gầu giai mỗi loại có tính năng tác dụng riêng. So với gầu sòng thì gầu giai có ưu thế hơn là khi tát không phải lội xuống nước và cho năng suất cao hơn, nhưng gầu sòng chỉ cần một người, gầu giai phải hai người tát. Những thước phim tư liệu về Chủ tịch Hồ Chí Minh từng ghi lại hình ảnh Người đã cùng với bà con nông dân tát nước bằng gầu giai.

Về nghề rèn, nghề đúc ở làng Giai có nhà họ Vũ từ đất Nghệ An ra hành nghề và cư trú tại đây từ khá sớm. Sách Lịch sử Đảng bộ xã Minh Lăng cho biết: “Tháng 7/1786, sau khi đánh chiếm Thuận Hóa, Nguyễn Huệ kéo quân ra Bắc diệt chúa Trịnh phù vua Lê. Ở làng Thanh Trai có ông Vũ Xuân Lý, chuyên làm nghề rèn và đúc đồng ở xứ Nghệ An ra đã gia nhập nghĩa quân Tây Sơn. Ông đã được tuyển chọn vào binh xưởng rèn đúc vũ khí rồi hy sinh tại chốn kinh đô do có kẻ thù ám hại”. Nghề đúc đồng từ họ Vũ sau lan ra một số họ khác, trong đó họ Nguyễn và họ Trần ở làng Giai có một số hộ chuyên nghề đúc đồng. Ngoài đúc mâm đồng, nổi đồng, thợ đúc đồng làng này còn đúc cả công, chuông, tượng và đồ thờ. Tương truyền là chiếc công hiện còn tại đền Thượng của làng Lạng là một cổ vật quý hiếm vốn do cụ tổ họ Nguyễn ở đất này chế tác.

Nghề thợ mộc và cao cấp hơn là nghề điêu khắc gỗ và sơn thiếp trên gỗ ở làng Giai xưa khá nổi tiếng, từng đua tài với thợ làm đình, làm chùa ở Cao Đà (Hà Nam). Ngoài dựng đình chùa, thợ điêu khắc gỗ làng Giai còn giỏi làm đồ thờ với những cỗ kiệu bát cống, những cỗ ngai có hàng trâm họa tiết tinh xảo và những bức tượng thờ trong các đình, đền, chùa, miếu. Cho đến nay, dân trong vùng còn truyền tụng tài năng của cụ phó Thơm người làng Giai và cụ phó Ấn người làng Phù Lôi (cạnh làng Giai) giỏi chạm khắc gỗ và làm đình, chùa từng được triều đình trọng dụng và ban khen.

Trước năm 1945, ở làng Giai có các phường thợ may với những thợ giỏi nổi tiếng. Tương truyền, trong làng đã có thợ may được triệu vào kinh đô Huế may áo cho vua và hoàng tộc, được vua Bảo Đại ban khen.

Ngoài những nghề trên thì nghề thợ xây và nghề sản xuất vật liệu xây dựng như làm gạch, nung vôi ở làng Giai cũng

Hầu hết những tay thêu ở Minh Lăng có kinh nghiệm thêu từ 30 - 50 năm.

Ảnh: QUỲNH LƯU

phát triển khá sớm và duy trì ở nhiều thời kỳ lịch sử. Đặc biệt là nghề dệt vải con (khổ hẹp) vào nửa đầu thế kỷ XX đã thu hút khá nhiều lao động trong làng.

So với các nghề khác của làng Giai đa nghề thì nghề thêu ren ra đời muộn hơn nhưng nhờ nghề này mà một bộ phận dân làng đã trở nên thịnh vượng ở nhiều thời kỳ. Theo sách Lịch sử Đảng bộ xã Minh Lăng: “Tục truyền rằng: từ thời ông Phan Bá Vành khởi nghĩa dưới triều Nguyễn - Minh Mạng (1820 - 1825) người Minh Lăng theo đạo quân ông Vành dấy binh khởi nghĩa. Triều đình đem quân về dẹp, người Minh Lăng phiêu bạt lên kinh kỳ rồi sang cả Hà Đông. Tại đây, người Minh Lăng làm quen với nghề thêu. Sau khi đất nước tạm bình yên, cụ Nguyễn Như Khang, cụ Nghĩa, cụ Ca người họ Nguyễn là những người đầu tiên đưa nghề thêu về đất Minh Lăng. Lúc đầu các cụ thêu dù lọng, hổ báo, rồng phượng trên những bức trướng rồi nhập cho chủ thầu ở Hà Nội. Hàng thêu của Minh Lăng có hai loại, hàng cốn và hàng thất. Hàng cốn là mặt hàng vải màu mỏng thêu chỉ trắng, làm đơn giản. Hàng thất là loại hàng vải trắng, thêu chỉ trắng đòi hỏi kỹ thuật cao hơn: Thất luôn thêu, thêu mạng đột, sa hạt, quán nhện... Hàng thêu của Minh Lăng phát triển khá mạnh

từ năm 1930 đến năm 1942. Từ 1945 trở đi nghề thêu ở đây hầu như ngừng hoạt động, mãi cho đến khi miền Bắc hoàn toàn giải phóng (7/1954) mới được khôi phục trở lại”.

Hàng thêu vốn là mặt hàng quý phái, cao cấp. Mười năm, sau ngày miền Bắc được giải phóng mặt hàng thêu bị coi là xa xỉ. Mặt khác, do bài trừ “mê tín dị đoan”, các thiết chế tín ngưỡng, tôn giáo bị hoang phế, nhu cầu thêu đồ thờ với trướng đối, hổ báo, rồng phượng không còn thì nghề thêu tưởng chừng như bị mai một hẳn. Mãi đến khi ngành ngoại thương tìm được thị trường xuất khẩu sang Liên Xô và các nước Đông Âu thì nghề thêu ở Minh Lăng mới thực sự được khôi phục. Vào đầu những năm 1990, thị trường Liên Xô và Đông Âu không còn, nghề thêu Minh Lăng lại rơi vào bế tắc khoảng mười năm. Khung thêu trong các gia đình bị bỏ xó và hư hao dần, thợ thêu phải bỏ nghề để tìm việc làm khác. Trong làng chỉ còn ít thợ làm nghề cầm chừng theo đơn đặt hàng nhỏ lẻ của bạn hàng trong nước.

Cái khó không bó cái khôn, người Minh Lăng đã năng động tìm kiếm thông tin và tiếp cận được thị trường nước ngoài. Sau mười năm hoạt động cầm chừng, nghề thêu Minh Lăng đã chấn hưng và phát triển ổn định từ thập niên đầu thế kỷ XXI.

Công việc của người thợ thêu rất vất vả, phải đòi hỏi phải có đôi tay khéo léo và cặp mắt tinh tường. Hơn thế, người thêu phải có khiếu thẩm mỹ tinh tế và tính cẩn thận, kiên trì. Để hoàn chỉnh một sản phẩm thêu, người thợ phải thực hiện nhiều công đoạn, từ ngắm mẫu, tô hình mẫu rồi căng bức thêu trên khung gỗ, sau đó tô sang mẫu bằng bút chì. Tiếp đó là chọn chỉ màu cho từng họa tiết, chuẩn bị đủ các loại kim to, nhỏ phù hợp với nét thêu, kiểu thêu cho từng đường nét...

Trước đây, các mặt hàng thêu và kỹ thuật thêu còn đơn giản, với một số gam màu chỉ cơ bản như xanh, đỏ, tím, vàng, lục... Ngày nay, người dân Minh Lăng đã biết cách thêu trên những chất liệu đắt tiền hơn, sang trọng, lịch lãm hơn như sa tanh hay lụa và bằng các loại chỉ tơ nhiều màu từ các hãng nổi tiếng trên thế giới. Thợ thêu Minh Lăng sáng tạo tìm được kỹ thuật thêu tinh xảo như thêu hàng trắng, hàng nổi, thêu kết hợp sọc, ren... để mở rộng tính năng của các sản phẩm, cả sử dụng thông thường lẫn trang trí mỹ thuật.

Sau gần 2 thế kỷ, nghề thêu Giai - Lạng đã trải lăm thăng trầm. Từ vài mươi năm trước, hàng thêu Minh Lăng đã có thương hiệu, giàu sức cạnh tranh cao với bất kỳ một cơ sở thêu tay truyền thống nào của Việt Nam và đã chinh phục được nhiều thị trường khó tính trên thế giới. Những thập niên gần đây, sản phẩm thêu của Minh Lăng rất phong phú, đa dạng về chủng loại, từ trang phục truyền thống như áo kimono của Nhật Bản, hanbok của Hàn Quốc tới gối, áo, khăn trải giường, tranh thêu chân dung, phong cảnh... Có thời điểm, mỗi chiếc áo kimono xuất khẩu có trị giá từ 2.000 - 3.000 USD nên đòi hỏi việc thêu ren cầu kỳ, tinh xảo từng chi tiết, có khi người thợ phải ngồi cả tháng bên khung thêu mới xong một chiếc. Ở Minh Lăng, từ các em nhỏ đến các cụ già đều có thể thêu. Nghệ thuật, kỹ thuật tranh thêu, áo thêu ở Minh Lăng ngày càng đa dạng. Phần lớn sản phẩm làm ra được xuất khẩu đi Nhật Bản, Hàn Quốc, Anh, Pháp, Bỉ...

Từ xuất xứ của chiếc gầu giai không thể thiếu trong các gia đình nông dân Việt Nam thời trước đến hàng thêu Minh Lăng có mặt ở nhiều thị trường sang trọng trên thế giới thời nay là cả chiều dài lịch sử phát triển, thăng trầm về các nghề thủ công của một làng quê. Hẳn là, phải có gen sáng tạo di truyền từ cách làm chiếc gầu giai bóng bẩy, thanh thoát đến những mặt hàng thêu ren lộng lẫy, kiêu sa nên người làng Giai, người Minh Lăng đã tinh nhạy vận dụng, phát huy nghề thủ công truyền thống mọi hoàn cảnh lịch sử.

■ THU ĐÌNH
Bình Định

Sáng nay lên cơ quan làm việc, vừa bước vào cửa phòng đã nhận ra hương thị thoảng thơm đến dễ chịu. Thế rồi, chị đồng nghiệp liền lấy ra từ chiếc túi xách tặng tôi một trái thị tròn xinh, vàng ươm. Hương thị bỗng chốc khiến tôi lâng lâng như đang lạc vào miền cổ tích bên cô Tấm ngày xưa ngày xưa. Hương thị dẫn lối tôi về trên những nẻo đường làng của mấy chục năm trước cùng đám trẻ chuyển tay nhau những trái chín vườn nhà để được hít hà cho đã thích. Rồi tôi ngỡ ngàng... thì ra mùa thu đã về!

Mấy bữa nay, cô con gái nhỏ cứ tấm tắc: "Mùa thu thích quá bố ơi!". Con thích hơi thu dịu dịu, mát lành như đang được ở bên mẹ. Con thích gió thu phe phẩy, nhẹ nhẹ như đang có được từ chiếc quạt mo trên tay của bà. Con thích trời thu trong xanh như tà áo dài của cô mỗi buổi tới lớp... Với con, mùa thu đẹp bởi sự gần gũi, thương thuộc đến thế!

Soi vào ánh mắt trong như dòng nước mùa thu của con, tôi nhớ đến những ngày thu đã xa. Ngày ấy, mới chỉ chớm thu thôi là lũ trẻ quê nghèo chúng tôi lại xõn xang những niềm vui. Vui vì cánh đồng làng đang độ nặng hạt, hứa hẹn những gói cơm dẻo thơm bọc trong từng chiếc lá sen thanh mát. Vui nữa là những thức quà của tuổi thơ đã ngan ngát trong vườn nhà: nào ổi, nào thị, nào bưởi, nào hồng... đương chín rộ cứ tha hồ mà ăn. Vui nhất là sắp sửa bước vào năm học mới, được gặp lại bạn bè, thầy cô, xúng xính trong bộ quần áo mới bên những trang vở còn thơm mùi mực.

Thu về, người người lại nhắc nhớ đến không khí hào hùng,

những thời khắc trọng đại ngập tràn niềm hạnh phúc của cả dân tộc. Là thắng lợi của Cách mạng tháng Tám, đập tan ách thống trị của thực dân Pháp kéo dài suốt hơn tám mươi năm. Là giây phút thiêng liêng giữa Quảng trường Ba Đình, vị Cha già dân tộc đọc bản Tuyên ngôn độc lập khai sinh ra nước Việt Nam dân chủ cộng hòa. Là giữa những ngày thu độc lập đầu tiên, trẻ em cả nước được nô nức tới trường, nhà nhà được hưởng một tết Trung thu yên bình, đoàn viên đúng nghĩa.

Thu về, với những ai đã và đang bước qua thời hoa mộng, hẳn sẽ chẳng thể nào quên những giây phút xao lòng giữa hoa cỏ ngày thu. Với những ai yêu vẻ đẹp thơ mộng và lãng mạn, thu sẽ là những ngày tuyệt vời để được sánh bước bên người thương trên những cung đường nồng nàn hương hoa sữa. Nhưng nếu yêu vẻ đẹp bình dị, tinh khôi thì những khóm, những luống, những cánh đồng cúc họa mi hay thạch thảo vẫn có thể làm đắm say lòng người muôn nẻo. Tôi thì lại cứ nao nao mỗi lần bắt gặp những vạt hoa cỏ may biêng

biếc tím khê lay theo gió thu trên những triền đê, sườn đồi cùng với những vãn thơ đầy niềm trắc ẩn: "Khắp nẻo dâng đầy hoa cỏ may/ Áo em sơ ý có găm đây/ Lời yêu mỏng mảnh như màu khói/ Ai biết lòng anh có đổi thay?" (Xuân Quỳnh).

Thu về còn chạm khắc vào lòng người cảm giác phôi pha, luyến tiếc trước những sự hữu hạn vốn là quy luật của tạo hóa. Ngắm những chiếc lá ngả sang màu vàng rồi lần lượt rụng về cội, ta chợt nhớ thương, lo lắng cho mẹ cha tuổi đã xế chiều. Mẹ cha là duy nhất trong cuộc đời mỗi người, như thân chuối chỉ có thể đơm hoa, trở buồng một lần! Bởi vậy, lòng ta càng thấm thía khi nghĩ đến câu ca: "Mẹ già như chuối chín cây...".

Trong tất cả các mùa của năm, có lẽ mùa thu dễ khiến lòng người băng khuâng, luyến nhớ nhất. Bởi thu chẳng những mang vẻ đẹp đậm thắm, dịu dàng, sâu lắng mà còn khơi gợi trong ký ức mỗi người những tháng ngày đáng nhớ, những xúc cảm thật nhân văn!

MÙA THU NGHI VỆ TỐ QUỐC

■ NGUYỄN TƯỜNG THUẬT
Thụy Văn, Thái Thụy

Tổ quốc ta có màu xanh của biển
Có sắc xanh màu lá của rừng cây
Có sắc đỏ, sắc nâu của đất
Bốn nghìn năm - Tổ quốc vẫn nơi này.

Từ Lũng Cú - Hà Giang xanh muơn muốt màu xanh
Cờ Tổ quốc uy nghiêm trên đỉnh núi
Tới Cà Mau - nơi tận cùng đất mũi
Xanh nước biển xanh - chào đón những con tàu...

Tổ quốc ta thật đáng tự hào
Bốn nghìn năm tụ khí thiêng sông núi
Từ mẹ Âu Cơ - giếng Tiên Rồng dòng dõi
Tới các Vua Hùng đã dựng nước Văn Lang.

Tổ quốc ta có biển bạc, rừng vàng
Có Hoàng Sa, Trường Sa và hàng ngàn đảo nhỏ
Từ Đinh, Lê, Lý, Trần, Lê... chống kẻ thù gian khổ
Ghi dấu nghìn năm trên đất nước Vua Hùng.

Tổ quốc Việt Nam biết mấy yêu thương
Dân tộc Việt Nam hiền như khoai, như lúa
Song, mỗi người dân đều sáng bừng ngọn lửa
Sẽ bùng lên thiêu cháy mọi kẻ thù
Để đất nước của Vua Hùng bền vững mãi muôn thu...

QUÊ HƯƠNG

■ LẠI TÂY DƯƠNG
Thành phố Thái Bình

Bộn bề công việc bấy nay
Mưa nguồn chớp bể mong ngày về quê
Thả thuyền bằng chiếc lá tre
Tôi và em chớ mùa hè quanh sân.

Tuổi thơ chân đất, đầu trần
Đuổi con chuồn ớt rón nhâm bóng cây
Mẹ gầy, cây lúa cũng gầy
Lưng com voi nửa chan đầy nắng mưa.

Đâu rồi cô bé ngày xưa
Theo người phiêu dạt giờ chừa thấy về
Để tôi mang nặng lời thề
Trăm năm hẹn ước chẳng hề nhạt phai.

Hết ngày ngắn, lại đêm dài
Bao nhiêu khắc khoải cảm hoài nhớ mong
Hương quê da diết mặn nồng
Chim đi rìa nắng hót cong mái đình.

Táo chua nào thấy ai rình
Chỉ thương khóm trúc một mình ngắm ngó
Lời ru thêm thiệp tuổi thơ
Dòng sông ngủ giữa đôi bờ heo may.

Mo cau mẹ quạt liên tay
Cái cò, cái vạc giờ này ở đâu
Vời trông nước chảy qua cầu
Nghe từng sợi tóc chuyển màu thời gian.

Dòng đời dâu bể đa đoan
Đứng cay đã trái, cơ hàn đã qua
Hồn quê sâu lắng thiết tha
Cho tôi vững bước bốn ba rộng dài.

Trời đất sinh ra muôn loài cây cỏ, muông thú và có cả con người. Trời đất chỉ sinh ra như vậy thôi và để mặc cho loài nọ nuôi sống loài kia và mỗi loài tự tìm lấy thức ăn riêng cho mình. Chẳng hạn như cây cỏ thì bám vào đất, trâu bò thì ăn cỏ, mèo thì bắt chuột, gà ăn hạt ngũ cốc, con người thì ăn cả rau, ngũ cốc và thịt cá...

Duy chỉ có nước thì trời ban chung cho tất cả muôn loài cùng được tận hưởng. Nước không thể thiếu đối với sinh vật trên trái đất, đặc biệt là con người.

Vậy hành trình của nước đi vào cơ thể như thế nào? Mối nguy hại đối với sức khỏe ra sao, khi thừa hoặc thiếu nước? Uống nước như thế nào cho đủ và đúng là những vấn đề chúng ta sẽ tìm hiểu dưới đây.

I. HÀNH TRÌNH CỦA NƯỚC TRONG CƠ THỂ

1. Đầu tiên nước đi vào cơ thể qua đường miệng

Chỉ sau khi bạn uống một vài ngụm nước, bộ não đã phát ra tín hiệu cho cơ thể rằng: nước đã được cung cấp vào cho cơ thể. Đây là một cơ chế rất quan trọng, bởi vì phải mất một thời gian dài để nước cung cấp đến các tế bào. Nếu não phát ra tín hiệu muộn sau khi tế bào nhận được đủ nước, thì khi đó cơ thể đã uống lượng nước nhiều hơn nhu cầu thực.

Sự giao tiếp tín hiệu giữa não và miệng cho phép cơ thể ngừng uống vào đúng thời điểm thích hợp.

2. Nước từ miệng đi qua thực quản

Thực quản là một ống nối với miệng và đi xuống dạ dày qua van tâm vị. Thực quản là nơi bắt đầu quá trình hấp thụ nước vào cơ thể.

NƯỚC VỚI CƠ THỂ CON NGƯỜI

■ *Bác sĩ BÙI VŨ KHÚC*

3. Nước từ thực quản xuống dạ dày

- Một người bình thường tiêu thụ trung bình khoảng 2 lít nước trong chế độ ăn uống hàng ngày, thông qua các phương thức khác nhau, bao gồm cả nước uống trực tiếp hoặc qua đồ ăn. Tất cả đồ ăn, thức uống được ủ chứa trong dạ dày.

- Khi nói về sự tiêu hóa/hấp thụ thức ăn, điều đầu tiên bạn nên ghi nhớ là tất cả mọi thứ sẽ đi vào dạ dày qua cùng một tuyến đường là thực quản. Hoàn toàn không có một con đường riêng cho nước, trà hay rượu.

- Giai đoạn tiêu hóa trong dạ dày của bạn, ban đầu tương tự như đưa toàn bộ bữa ăn vào trong một máy xay sinh tố. Dạ dày ủ mềm, nghiền phân cắt thức ăn cùng với nước tạo thành một dịch lỏng giống như cháo nát.

- Tuy nhiên, sự phân hủy đồ ăn uống đã bắt đầu từ trước đó, khi chúng vào miệng được răng nhai và nghiền nát thức ăn theo phương pháp cơ học, trong khi đó nước bọt có sẵn trong miệng phân hủy chất béo và tinh bột bằng phương thức hóa học. Điều này xảy ra đối với thực phẩm rắn có chứa các phân tử lớn, phức tạp, chẳng hạn như thịt, cơm, rau...

- Lượng nước được hấp thụ trong dạ dày nhanh hay chậm một phần phụ thuộc vào lượng thực phẩm đã ăn. Nếu uống nước khi bụng đói, tốc độ hấp thụ nước sẽ nhanh hơn. Trong khi đó, nếu đã ăn nhiều thức ăn trước khi uống nước, tốc độ hấp thụ nước sẽ chậm lại và quá trình hấp thụ có thể mất đến vài giờ.

- Tại dạ dày, nước cùng đồ ăn được ủ mềm, được phân cắt bởi axit và men cùng dịch dạ dày, tạo thành hỗn dịch lỏng đưa xuống tá tràng qua van môn vị. Tại tá tràng nhận dịch mật và dịch tụy rồi xuống ruột non (đồng y gọi hỗn dịch này là thủy cốc).

Ảnh minh họa

4. Nước cùng đồ ăn xuống ruột non

- Ruột non là cơ quan đảm đương nhiệm vụ lọc và hấp thụ nước cùng chất dinh dưỡng (thủy cốc) thấm thấu vào máu.

- Ruột non với độ dài từ 5 - 9m (trung bình khoảng 6,5m), lòng ruột non rất chun dãn, với diện tích bề mặt bên trong trung bình khoảng 250m², có thể lên tới 500m² (tương đương với kích thước của một sân tennis). Diện tích bề mặt ruột non lớn giúp hấp thụ nhanh chóng và hiệu quả nước cùng các chất dinh dưỡng đi vào máu.

Nước cùng chất dinh dưỡng hòa vào dòng máu, đi theo hệ thống các mạch máu vào từng tế bào nuôi dưỡng cơ thể. Nước chiếm phần lớn trong lòng mạch máu (với tổng chiều dài động mạch, tĩnh mạch và mao mạch dài khoảng 96.000km (gấp 2,5 lần chu vi trái đất).

5. Nước cùng với cận bã từ ruột non đi xuống ruột già

- Ruột già là nơi để tái hấp thụ nước và chất điện giải.

Trong số 90% nước được hấp thụ từ thực quản, dạ dày và ruột non, còn lại 10% nước được chuyển đến và hấp thụ tại ruột già. Chất cận bã tại ruột già được hút nước, đóng khuôn, tạo phân, chuẩn bị bài tiết ra khỏi cơ thể qua hậu môn.

- Điều này lý giải rằng:

+ Nếu ruột già hấp thụ nước kém, tăng nhu động ruột sẽ dẫn đến tiêu chảy.

+ Nếu ruột già hấp thụ nước mạnh, giảm nhu động ruột sẽ dẫn đến táo bón.

6. Nước và thận

- Thận có tác dụng như một máy lọc nước sạch, lọc bỏ độc tố đào thải qua nước tiểu.

- Toàn bộ lưu lượng máu và nước khi đã hoàn thành nhiệm vụ trao đổi chất tại tế bào thì được thu về hệ thống tĩnh mạch rồi chuyển qua thận để thực hiện chức năng lọc.

+ Những chất có lợi có trong máu cùng nước sạch được lưới lọc thận giữ lại.

+ Những chất độc, chất có hại sẽ được thận đào thải qua nước tiểu ra ngoài.

- Để đào thải độc tố hiệu quả, thận cần có đủ một lượng nước. Nếu thận không nhận đủ nước, có thể dẫn đến các mối lo ngại về sức khỏe bao gồm sỏi thận và các bệnh khác liên quan đến chức năng thận.

- Có một cách mà thận thông báo cho chúng ta biết về việc: cơ thể có đang đủ nước hay không bằng cách, quan sát sự thay đổi màu sắc của nước tiểu từ màu vàng nhạt sang màu vàng sậm (thường thì nước tiểu càng sậm màu, càng nặng mùi thì càng báo hiệu cơ thể bị thiếu nước).

7. Nước và não

- Nước được máu vận chuyển đến não để cung cấp nước và dinh dưỡng cho các tế bào não. Ở đây nước được sử dụng để duy trì các chức năng của não.

- Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng, nếu không uống nước đủ và đúng cách, mọi người có thể bị suy giảm chức năng ghi nhớ ngắn hạn và các kỹ năng vận động thị giác.

(còn nữa)

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình tiếp tục nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên (CTV) trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như các CTV: Cao Bá Khoát (Vũ Thu); Công Liêm, Thúy Mai (thành phố Thái Bình); Ngọc Tuyền, Nguyễn Thanh (Kiến Xương); Bá Mạnh (Liên đoàn Lao động tỉnh); Đỗ Văn Dũng, Thành Đô (Bộ CHQS tỉnh); Hợp Khánh (Bộ đội Biên phòng tỉnh); Trúc Lành (Đài TTTT Hưng Hà); Hà Thanh (Đài TTTT Vũ Thu); Đào Hạnh, Hồng Sơn, Thúy Vân, Mai Hiền (Đài TTTT thành phố Thái Bình); Hồng Thắm (Đài TTTT Tiên Hải); Hoàng Linh, Tô Phương (Đài TTTT Đông Hưng); Thanh Huyền (Đài TTTT Kiến Xương); Ngô Trọng Nghĩa (Trà Vinh); Vũ Minh Phát, Đặng Thị Ước (Hải Phòng); Nguyễn Ngọc Minh Anh, Trần Thanh Thoa, Thạch Bích Ngọc, Lê Thị Ngọc Nữ, Nguyễn Lê Ái Ngọc, Đặng Đức (Thành phố Hồ Chí Minh); Trần Quang Hợp (Hà Nam); Nguyễn Văn Toàn (Thừa Thiên Huế); Nguyễn Thị Loan, Nguyễn Thị Hải (Hà Nội); Vũ Đăng Bút (Hà Giang); Đinh Hạ, Trần Văn Mười (Nghệ An)...

Hướng tới kỷ niệm 78 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 - 19/8/2023) và Quốc khánh 2/9 (2/9/1945 - 2/9/2023), CTV Nguyễn Văn Toàn có bài "Trọn cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phần đầu vì một thế giới tốt đẹp hơn cho nhân loại"; CTV Thúy Mai có thơ "Trở về nguồn"; CTV Ngô Trọng Nghĩa có thơ "Đất nước của em"; CTV Trần Văn Hợp có thơ "78 năm nhớ ngày vui Độc lập". CTV Ngọc Tuyền có thơ "Nhớ về mùa thu" nói lên nỗi niềm của mỗi người dân đất Việt khi thu về: "Tháng Tám về đất nước rợp cờ hoa/Bảy tám năm nhớ Ba Đình lịch sử/Bản Tuyên ngôn như bài ca bất hủ/Triệu người dân mong đợi tự bao giờ"... Ngoài ra, Tòa soạn cũng nhận được nhiều thơ, tản văn, truyện ngắn cảm tác khi thu về với nội dung phong phú như: "Tháng tám thu về" của Nguyễn Minh Thuận; "Thu sang" của CTV Thúy Mai; "Bức tranh chiều thu" của CTV Nguyễn Lê Ái Ngọc; "Nỗi nhớ mùa thu" của CTV Nguyễn Đình Thu... Bài "Cụu chiến binh Trần Thái và ký ức khoác áo chiến bào" của CTV Công Liêm viết về những thay đổi trong cuộc đời của cụu chiến binh Trần Thái. Nhờ cách mạng, từ một người

phải sống tha hương cầu thực và nương nhờ cửa Phật, ông Trần Thái đã được đi theo Đảng và Bác Hồ trở thành người chiến sĩ, người cộng sản, Chính ủy Sư đoàn 316 dạn dày trận mạc. Câu chuyện "bỏ áo cà sa, khoác chiến bào" là câu chuyện thú vị, là kỷ niệm và bước ngoặt lớn trong cuộc đời ông Trần Thái được chính ông kể nhân kỷ niệm Cách mạng tháng Tám thành công và được tác giả Công Liêm ghi lại...

Trong tuần, các CTV cũng kịp thời gửi về Tòa soạn nhiều tin, bài thời sự ở các lĩnh vực, điển hình như: CTV Hoàng Linh có tin: Huyện Đông Hưng trao 420 suất quà tặng nạn nhân da cam; CTV Trúc Lành có tin: Hưng Hà bồi dưỡng chính trị cho trên 150 giáo viên giảng dạy các bộ môn giáo dục công dân, lịch sử, đạo đức; CTV Thanh Huyền có tin: Khánh thành và bàn giao nhà tình thương tặng học sinh nghèo hiếu học ở xã Quang Bình, huyện Kiến Xương; CTV Lại Hợp Khánh có tin: Đoàn Thanh niên Bộ đội Biên phòng tỉnh Thái Bình tổ chức tọa đàm "Nếu tôi là cán bộ đoàn"; CTV Thành Đô, Văn Dũng có tin: Tư lệnh Quân khu 3 kiểm tra công tác chuẩn bị diễn tập tại Thái Bình; CTV Mai Hiền có tin: Thành phố Thái Bình thu ngân sách tăng 31% so với cùng kỳ...

Người Thái Bình từng vẫn tự hào về sự xuất hiện của những người con của quê

hương gắn với các mốc son lịch sử dân tộc, nhưng dường như không nhiều người biết đến một người Thái Bình đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh trực tiếp giao làm Trưởng ban tổ chức ngày lễ Độc lập (2/9/1945) với lời khích lệ: "Có khó thì mới giao cho chú chứ!". Đó là ông Nguyễn Hữu Đang, quê làng Trà Vi, xã Vũ Công, huyện Kiến Xương. CTV Nguyễn Thanh đã gửi cộng tác chuyên mục Người Thái Bình đất Thái Bình bài: "Chuyện về vị Trưởng ban Tổ chức ngày lễ Độc lập".

Tin, bài của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên. Tin, bài gửi về cộng tác đề nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, đề nghị gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin, bài thời sự, đề nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hòm thư điện tử: tsbaothaibinh@gmail.com.

Trân trọng!

BẢN LĨNH LONG HƯNG

■ QUANG VIỆN

Các tài liệu khảo cứu cho thấy, thế kỷ XIII, hệ thống làng, xã thuộc Thái Bình ngày nay đã cơ bản ổn định, có đồng đất tốt tươi, dân tình trọng hậu để rồi tổ tiên nhà Trần từ nghề đánh cá đã chọn được miền Hải Ấp - Long Hưng (nay thuộc huyện Hưng Hà) bỏ nghề sông nước, lên bờ định cư và nhờ phát nghiệp nông tang mà trở nên giàu có, từng bước tiến thân vào vũ đài chính trị mưu nghiệp lớn. Từ vùng “địa linh” Long Hưng họ Trần đã sinh ra những anh tài kiệt xuất như Trần Thái Tông, Trần Nhân Tông... Trải những năm tháng tái thiết đất nước và ba lần kháng chiến chống giặc Nguyên Mông, nhà Trần đã rất chú trọng thực hiện những kế sách phát triển kinh tế - xã hội ở các lộ Long Hưng, Kiến Xương, Thần Khê... để làm chỗ dựa mà hưng nghiệp và giữ nghiệp.

Lễ rước nước tưởng nhớ các vua Trần tại lễ hội đền Trần Thái Bình (xã Tiến Đức, huyện Hưng Hà).

Theo lệ thường, cứ sau cuộc chinh chiến chống giặc ngoại xâm, các vương triều lại phong thưởng để khích lệ công thần và quân sĩ cũng như việc trừng phạt những kẻ có tội đầu hàng giặc để làm gương răn đe và việc này làm ngay khi dứt tiếng gươm khua. Nhưng với nhà Trần, việc làm này thường được làm lui lại, không bởi sự chậm trễ mà đó là cách mà vua Trần cùng quần thần bình tĩnh nhìn nhận lại cuộc chiến được mất mà còn xuất phát từ lòng “hiếu sinh từ bi” nhân cách nhà Trần của Đại Việt cần tạo lập chứng cứ rõ ràng để việc xét thưởng công bằng: thưởng những người có công đồng thời cũng trừng trị nghiêm minh với kẻ có tội.

Các tài liệu nghiên cứu của các sử gia thấy: những người có công lớn như Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn, Chiêu Minh Vương Trần Quang Khải, Hưng Ninh Vương Trần Quốc Tung, Điện Tiền Phạm Ngũ Lão... triều đình nhà Trần không chút do dự thưởng công dễ dàng vì họ luôn bên cạnh triều đình nhưng đối với những bậc anh hào ở các địa phương xa xôi và ở cấp nhỏ hơn nữa ở những xóm làng hẻo lánh, đèo heo hút gió vẫn được triều đình chú ý trọng thưởng kịp thời. Một ví dụ cho thấy việc hưng công ban thưởng của triều đình nhà Trần thể hiện “hiếu sinh từ bi” còn ghi trên tấm bia chùa Hưng Phúc, Thanh Hóa. Bia ký ghi: “Khoảng năm Thiệu Bảo, giặc Hồ trở xuống phương Nam, Hữu tướng giặc là Toa Đô tiến quân theo đường biển đi tắt qua ngõ Cổ Khê bằng con đường của hương An Duyên. Lê Công Mạnh cùng

Sử liệu ghi: Giúp họ Trần nắm quyền cai trị thiên hạ, Phùng Tá Chu là bậc công thần phụng sự triều Lý - Trần nhưng có công hưng nghiệp nhà Trần lại giúp Trần Thái Tông củng cố ngôi vua giữ yên bờ cõi. Phùng Tá Chu (sinh tại làng Mỹ Xá, tổng Thanh Triều, huyện Ngự Thiên, nay là tổ dân phố Mễ, thị trấn Hưng Nhân, huyện Hưng Hà) là người lớn tiếng với cựu thần nhà Lý, lấy gương Lữ Hậu, Võ Hậu làm vua để tôn phò Lý Chiêu Hoàng, tạo dựng vở kịch truyền ngôi cho vương triều Trần. Thái Tông (Trần Cảnh) lên ngôi đã phong ông chức Thái phó phụ chính là việc chưa từng có trong lịch sử đủ biết Thái Tông phục tãi và trọng vọng Phùng Tá Chu đến mức nào.

anh em bà con và người trong hương An Duyên chặn đánh quân Toa Đô ở bến Cổ Bút. Giặc cơ hồ không rút chạy được nhưng vì có kẻ gian trong hương hàng giặc chỉ đường nên nhà cửa ông bị đốt phá, công việc xây chùa không thành. Đến khi giặc lui, vua Trần trở lại kinh đô, ông đem việc tâu lên. Vua xuống chiếu tra xét, rồi lấy sản vật trong hương bồi thường cho ông để khuyến khích người trung can, nêu rõ công sức của ông vậy”. Nhờ vào những tấm bia ký trong các ngôi chùa thâm sâu đầu đó ở các làng quê mà không ít người có công lao lớn trong cuộc

chinh chiến chống Nguyên Mông vì đại bị sử sách “quên” không lưu chép mà ngày nay hậu thế mới biết về những hình thức phong thưởng công trạng của vua Trần đối với những con người có cống hiến thầm lặng, dù đó là công lớn hay đóng góp nhỏ nhoi trong ba cuộc chiến tranh vệ quốc chống Nguyên Mông thế kỷ XIII. Với những người còn sống mặc nhiên họ được hưởng ân ban của vua, nhưng đối với những người “tử trận” thì họ không thể và ngày nay con cháu họ chỉ có thể nhận biết qua những dòng bia ký với những thông tin hạn chế. Ví như tướng

trở Trần Bình Trọng vì triều đình, vì nước thà chết chứ không chịu khuất phục, ông đã nhổ bọt vào mặt quân thù, rồi với khí phách cương cường cùng câu nói bất hủ: “Ta thà làm quỷ nước Nam chứ không thèm làm vương đất Bắc”. Nhận tin Trần Bình Trọng hy sinh, vua Trần Nhân Tông đã vật vã thương khóc (Khâm định Việt sử thông giám cương mục đã ghi). Còn lúc anh hùng Trần Quốc Toản hy sinh tại chiến trường Như Nguyệt, vua Trần Nhân Tông đã thức trắng đêm làm bài văn tế với lời thương tiếc vô hạn người bề tôi anh dũng kiên cường của mình. Các tài liệu khảo cứu cho thấy: “... Những kẻ có tội đầu hàng giặc thì chắc chắn họ đã bị kết tội cũng với đầy đủ chứng cứ. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, đối với những kẻ có tội này, chỉ gần một tháng sau, vào tháng 9, khi đổi niên hiệu thành Trưng Hưng, vua Trần Nhân Tông đã ra lệnh đại xá cho cả thiên hạ. Đợt đại xá này, dù không tha hết những kẻ vừa kết tội trong tháng 8, song có phần chắc là một số lớn họ đã hưởng được ân xá. Đây là hai bước đi nhằm ổn định lòng dân, làm phấn khởi những người đã hy sinh trong cuộc chiến vừa qua cho Tổ quốc, đồng thời cũng xóa đi những mặc cảm tội lỗi của những kẻ phản bội đầu hàng. Ranh giới phân cách trong dân tộc và sự chia rẽ tâm lý giữa những người cùng chung huyết thống được xóa nhòa”. Không những thưởng phạt nghiêm minh, nhân hậu, khoan dung, các vua Trần còn mềm dẻo, linh hoạt trong ngoại giao và khôn khéo trong binh pháp. Sách “Đại Việt sử ký toàn thư” ghi: “Mùa đông tháng 10 xuống chiếu bình hộ khẩu trong nước. Triều thần can là dân đang lao khổ, việc sửa định hộ khẩu không phải là việc cần làm ngay. Vua nói: Chỉ có lúc này mới nên sửa định hộ khẩu. Đùng để cho kẻ địch dòm thấy dân ta tiêu hao. Bầy tôi đều khen phục”. Các tài liệu khảo cứu cho thấy, 6 tháng sau khi quét sạch quân thù ra khỏi đất nước, vua Trần Nhân Tông đã thực hiện một số biện pháp nội trị và ngoại giao nhằm ổn định và nâng cao tiềm lực chiến đấu của dân tộc.

Trong khi quân dân Đại Việt tung bừng tổ chức lễ tết Nguyên đán năm Bình Tuất do tết Nguyên đán Ất Dậu họ đã không có dịp ăn mừng vì phải dồn sức chiến đấu với đội quân xâm lược của Thoát Hoan, việc đầu tiên vua Trần Nhân Tông làm mà sử cũ có ghi: “Mùa xuân tháng Giêng, thả quân Nguyên về nước”. Số quân Nguyên này là do quân ta bắt được trong các chiến dịch khác nhau, đặc biệt là chiến dịch Tây Kết do chính vua Trần Nhân Tông chỉ huy và bắt được trên 5 vạn quân giặc. Các sử gia sau này cho rằng: “Đây rõ ràng thể hiện chính sách nhân đạo và tấm lòng hiếu sinh từ bi của một chính quyền từ vua cho tới quan và các tướng lĩnh cao cấp nhất đều là những Phật tử. Mặt khác, hành động ấy cũng biểu lộ một chính sách “ngoại giao cây tre” của Đại Việt, cố gắng tránh mọi nguy cơ đưa đến chiến tranh và phát huy hết sức mọi vận hội cho việc củng cố một nền hòa bình lâu dài. Theo “Đại Việt sử ký toàn thư”, trước mất, việc thả những tù binh này đã tạo điều kiện thuận lợi cho quan hệ ngoại giao của Đại Việt với Bắc quốc. Sự thật, sau khi thả tù binh Bắc quốc vào tháng Giêng, thì tháng Hai nhà Nguyên sai Hợp Tán Nhi Hải Nha sang Đại Việt. Chúng lại âm mưu thôn tính Đại Việt. Vua Trần Nhân Tông lại đối đầu với nguy cơ lớn từ phương Bắc”.

Gặp gỡ người đầu tiên của Việt Nam **ĐẠT 9.0 IELTS** cả 4 kỹ năng

■ **ĐẶNG ANH**
Thực hiện

Mặc dù bắt đầu tự học tiếng Anh luyện thi IELTS vào cuối năm nhất đại học, anh Luyện Quang Kiên, Giám đốc đào tạo Công ty Cổ phần Học viện Công nghệ Giáo dục Blue English Hà Nội (Trung tâm ngoại ngữ Better English Thái Bình là một đơn vị thuộc hệ thống) đã trở thành người đầu tiên ở Việt Nam đạt 9.0 IELTS cả 4 kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Phóng viên Báo Thái Bình đã có cuộc trò chuyện cùng anh Luyện Quang Kiên để nghe anh chia sẻ về hành trình chinh phục đỉnh cao này.

Anh Luyện Quang Kiên cùng đội ngũ cán bộ, nhân viên Trung tâm ngoại ngữ Better English Thái Bình.

Phóng viên: Xin chào anh Luyện Quang Kiên. Chúc mừng anh đã trở thành người đầu tiên ở Việt Nam đạt 9.0 IELTS cả 4 kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Anh hãy chia sẻ về chặng đường mà anh đã trải qua để đạt được điểm số trên.

Anh Luyện Quang Kiên: Khi còn là sinh viên năm nhất đại học, tôi dành thời gian tham gia nhiều câu lạc bộ, trong đó có câu lạc bộ tiếng Anh. Và cũng chính nhờ khoảng thời gian đó, tôi nhận thấy mình thực sự rất đam mê với ngôn ngữ này. Trước đó, tôi cũng hay nghe nhạc Âu - Mỹ nên khả năng cảm nhận tiếng Anh của mình không tệ, phát âm nghe cũng "tây tây" khiến nhiều bạn nhầm tưởng tôi học giỏi ngoại ngữ nhưng thực ra mọi thứ chỉ dừng lại có vậy thôi, từ vựng, ngữ pháp của tôi không có nhiều. Hơn 1 năm sau, tôi đăng ký làm trợ giảng tại một trung tâm. Tuy mới đi dạy nhưng cảm thấy cần trau dồi thêm kiến thức để có thể hoàn thành nhiệm vụ một cách tốt nhất, tôi quyết định học và thi IELTS. Tôi không nhớ mình đã lấy chứng chỉ này bao nhiêu lần, chỉ có thể vào khoảng 30 - 40 lần và ngay từ lần thi đầu tiên, tôi đã đạt IELTS 7.5. Tôi đã từng 4 lần đạt 9.0 IELTS overall, nghĩa là chỉ được làm tròn điểm

lên theo quy định chứ không đạt tuyệt đối ở tất cả kỹ năng. Dù bản thân thấy rất vui, nhưng ở đâu đó vẫn cảm thấy hụt hẫng vì chưa hoàn thành được mục tiêu đã đề ra. Vậy nên lần này khi đạt 9.0 IELTS ở cả 4 kỹ năng, tôi thực sự mãn nguyện.

Phóng viên: Đạt điểm IELTS cao hiện nay không phải là chuyện hiếm, nhưng đạt 9.0 IELTS cả 4 kỹ năng, đặc biệt là kỹ năng writing (viết) thì anh là người đầu tiên làm được. Bí kíp nào giúp anh đạt được điểm "chạm trần" ở kỹ năng này?

Anh Luyện Quang Kiên: Nhớ lại phần thi viết, chủ đề bài luận 2 là về Homeshcooling (giáo dục tại nhà). Tôi đã sử dụng kỹ thuật Counter Argument (lập luận phản đề). Với chủ đề này, tôi đưa ra 3 luận điểm chính trong bài, trong từng luận điểm tôi lại có một vài ý để phản biện lại chính quan điểm mà bản thân đưa ra từ trước. Trong bài luận hoàn toàn là những từ vựng, cấu trúc ngữ pháp, cụm từ cố định mà giám khảo thường xuyên nghe thấy trong cuộc sống hàng ngày. Theo tôi, IELTS là bài thi đánh giá khả năng ngôn ngữ, nhưng ở trình độ cao hơn vào khoảng 8.0, 9.0 ở phần nói và viết sẽ đánh giá thêm đôi chút về tư duy của người học. Bởi lập luận trong bài viết của mình mà không

đanh thép, xác đáng thì sẽ không thể thuyết phục được người chấm.

Phóng viên: Trong những năm gần đây, số lượng học sinh trên địa bàn tỉnh Thái Bình có nhu cầu luyện thi IELTS rất lớn. Anh có lời khuyên nào cho học sinh Thái Bình?

Anh Luyện Quang Kiên: Tôi nghĩ vấn đề lớn nhất là hiện nay một số giáo viên luyện thi IELTS đang nhồi nhét từ vựng khi nói và viết. Điều này dẫn đến việc học sinh lúng túng trong việc phát triển các ý, vì phải cố gắng "lái" ý tưởng theo từ vựng. Hãy để ý tưởng quyết định từ vựng và ngữ pháp thì sẽ tốt hơn. Quan trọng hơn, không có phương pháp nào gọi là "thần dược" để giúp các bạn giỏi lên trong ngày một ngày hai. Học ngôn ngữ bản chất là cả một quá trình dài tích lũy, các bạn phải sử dụng khả năng tư duy phản biện của mình để phân tích, đánh giá đúng sai mà lựa chọn cho được phương pháp học đúng đắn, có thể đưa được mình đến đích trong khoảng thời gian phù hợp, tốt nhất là hãy tham khảo kết quả đã có của phương pháp nào đó. Một phương pháp ưu việt, sẽ cho ra những tỷ lệ kết quả tốt được kiểm chứng thông qua bài thi IELTS. Việc chọn lọc tài liệu học tập cũng tương

tự, trên mạng internet hiện nay tràn lan rất nhiều tài liệu nhưng không phải dễ chọn được cái nào chuẩn và phù hợp. Đặc biệt, các bạn nên tìm kiếm và tự tạo cho mình môi trường học tiếng Anh bằng cách đọc nhiều sách, báo, tài liệu, xem những video bằng tiếng Anh... Nếu cố gắng xây nền kiến thức thật vững, thì kiểu gì các bạn cũng sẽ chinh phục được.

Cụ thể trong bài thi IELTS, đối với kỹ năng nghe, thí sinh dễ mất điểm ở dạng bài chọn đáp án đúng (multiple choice), các em cần đọc kỹ câu hỏi để loại thông tin gây nhiễu. Giữa mỗi phần nghe, thí sinh có 30 giây để kiểm tra đáp án và 30 - 40 giây để đọc phần tiếp theo. Với hơn một phút, các em hãy tập trung hiểu câu hỏi và đưa ra đáp án chính xác. Trong bài đọc, dạng bài True (đúng), False (sai), Not Given (không có ý kiến) thường gây khó khăn cho thí sinh. Theo tôi, đáp án False sẽ chứa thông tin đối lập, trong khi Not Given sẽ là có thể có hoặc có thể không. Với kỹ năng nói, điều giúp ứng viên nói tốt nằm ở kỹ năng nghe, vì vậy phải nghe nhiều, bắt chước cách phát âm và ngữ điệu. Khác với 3 kỹ năng trên, ở kỹ năng viết, khi mới bắt đầu, người học chưa nên vội tập viết luận hay viết theo mẫu mà hãy tập kể ra câu chuyện hàng ngày. Thời lượng các em dành ra luyện đề chỉ nên chiếm khoảng 5 - 10%, còn lại phải tập trung đến việc cải thiện trình độ và kỹ năng viết. Như vậy mới đạt được những điểm số mong muốn ở kỳ thi IELTS.

Tuy nhiên, chúng ta không thể coi IELTS là chuẩn mực để đánh giá mọi người được. Từ kinh nghiệm luyện thi IELTS của bản thân, tôi thấy rằng nếu công việc tương lai hay học tập không yêu cầu chứng chỉ này, thì cũng không cần thi nó, nhưng nếu có thể thì việc đạt mục tiêu thi IELTS sẽ mang lại nhiều động lực hơn cho việc nâng cao năng lực tiếng Anh và điều đó cũng có thể giúp cải thiện năng lực tri thức chung cho người học. Thời gian tới, tôi sẽ tiếp tục cải tiến giáo trình và tổ chức đào tạo, tập huấn cho các giảng viên đang được điều động về ôn dạy thi IELTS tại Trung tâm ngoại ngữ Better English Thái Bình, hy vọng sẽ có dịp tôi được giao lưu, trao đổi cùng học sinh của Thái Bình để chia sẻ đam mê về ngôn ngữ thứ hai.

Phóng viên: Xin trân trọng cảm ơn anh!